

מראי מקומות - ביצה

ו:

א"א במציאות למצוא ביצים גמורות בהתרנגולת, כיון דרק עם יציאתה נגמרה. ונתקשה רש"י בזה, דק' לומר דקו' הגמ' הי' מן המציאות, ולכן פי' דאין הכוונה דבמציאות לא נגמרה, אלא דכל זמן שלא יצאה לא חשיבא גמורה, וע"ז המשיך רש"י לומר דלקמן מפרש למאי הלכתא דלא חשיבא נגמרה.

ד. אלא עם יציאתה נגמרה ומותרת לאכלה ביו"ט פרש"י, וה"ק, יצתה ודאי מבעו"י מותר, כי ודאי נגמרה בחול, אבל לא יצתה לא נגמרה בחול, ואסורה משום הכנה דרבה. ותמה המהרש"ל, מה הכנה דרבה שייך כאן, וכ' דאולי כוונתו שיש גזרה אטו הכנה דרבה (או אסור מטעם מוקצה). וע"ע בצל"ח דביאר דכוונת רש"י לומר דגם יו"ט לעצמו אינו מכין, וא"כ זו ממ"נ אסורה, דאם הי' נולדה היום, יהי' אסור מטעם גזרה משום יו"ט אחר השבת. ואם לא הי' נולדה עכשיו אלא למחר, א"כ אסור משום דעכשיו נגמרה, וס"ל שאין יו"ט מכין לעצמו. וע"ע בפני יהושע מש"כ בזה.

ה. למאי נפק"מ, למקח וממכר הק' הפורת יוסף, למה לא אמרי' שיש נפק"מ גם לענין איסור והיתר, דהיינו אם נמצא בה טיפת דם, דאם מגדלת אפרוחים, כל הביצה אסורה, ואם אינה מגדלת אפרוחים, זורק את הדם ואוכל את השאר, כמו ביצים דספנא מארעא, והניח בקו'.

א. השתא מוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים, דתנן מחתכין את הדלועין וכו' פרש"י, דהבהמה היתה עומדת לאדם בבין השמשות בתחלת יו"ט, ועכשיו שהיא נבלה מוקצה היא לכלבים. וע' מש"כ תוס' להק' ולפרש הדיוק ממשנה זו. והק' רעק"א דהא לכאוי יש להוכיח הא דמוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים מהא דתנן מגביהין את השלחן, וכו', שהבאנו בריש מכלתין, דשם מבואר דעצמות, דמעיקרא היו מוכנים לאדם כשהיה בהם בשו, ועכשיו ראויים רק לבהמות, ומ"מ מוקצים הם לגמרי, ולא אמרי' דמוכן לאדם הוי מוכן לבהמה, והניח בצע"ג.

ב. לכל השרץ השרץ על הארץ, לרבות אפרוחים שלא נתפתחו עיניהם ע' בצל"ח (לעיל ג ד"ה ולתרץ קו' תלמיד) דנקט דאיסור של אפרוחים שלא נתפתחו עיניהם הוא איסור דרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא הוא.

ג. ביצה עם יציאתה נגמרה פרש"י, כשיצאה נגמרה ברייתה, אבל מקמי הכי לא חשיבא ביצה, וכו'. וכ' התולדות יעקב, דהי' ק' לרש"י דנראה דקו' הגמ' על ר' הונא היא מן המציאות, דאי' בברייתא דשחט התרנגולת ונמצא בה ביצים גמורות, ולפי ר' הונא אמר רב